

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

4-'94

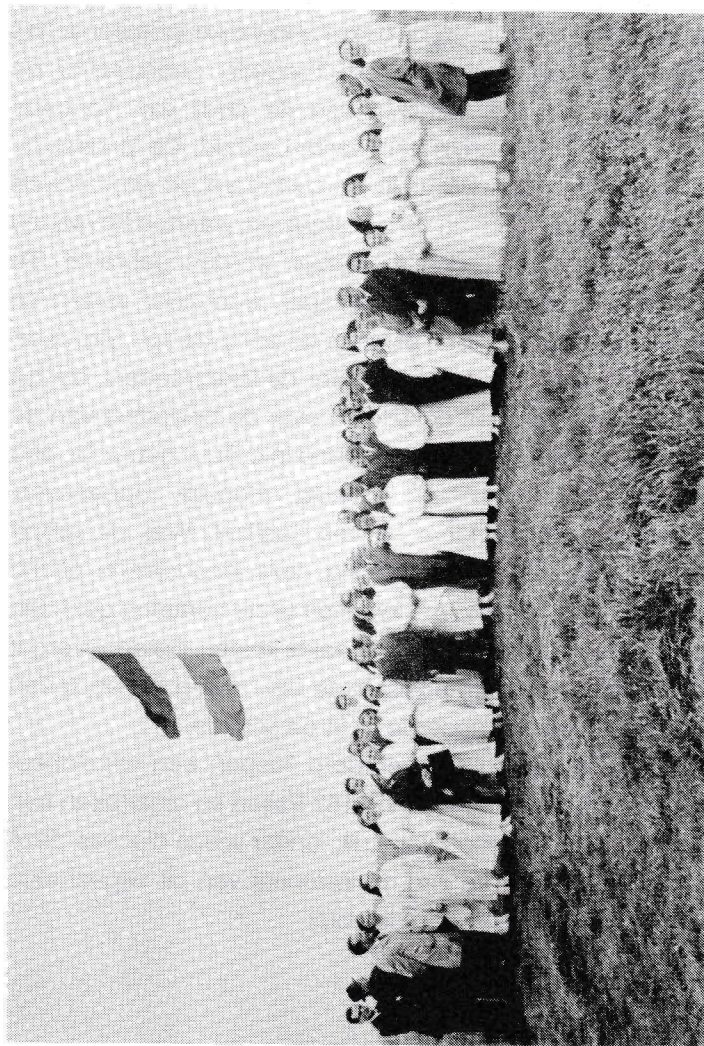
BIJLAGE I:

Het leven van Sint Norbertus

Ridder Norbertus van Gennep werd op 35-jarige leeftijd in 1115 in het kapittel (= algemene vergadering van kloosterlingen) van Xanten tot priester gewijd. In zijn eerste H. Mis predikte Norbertus om het werelds leven vaarwel te zeggen en terug te keren tot een oprecht streven naar de evangelische volmaaktheid. Norbertus trok al predikend en onder strenge boete en ontzegging van het aardse genot door Noord-Frankrijk en België. Hij had met zijn prediking succes bij vele geestelijken, van wie er zich verscheidene bij hem aansloten en hem bijstonden. Dit versterkte hem in de overtuiging, dat hij de juiste weg had ingeslagen voor een algemene christelijke vernieuwing. Hij staakte om gezondheidsredenen zijn omzwervingen en zocht een steunpunt om vandaar zijn activiteiten voort te zetten. Norbertus koos de eenzaamheid van Prémontré in het bisdom van Laon. Veertig geestelijken en een nog groter aantal leken bevolkten weldra de nieuwe geestelijke kolonie. Dat was het begin van de Orde van Premonstreit (1120).

Norbertus wilde geen nieuwe orde stichten, hij wilde alleen de kanunniken en andere priesters inspireren met de ware apostolische geest van Christus en hun vormen tot predikers en zielzorgers. Daardoor kwam hij er niet toe voor de gemeenschap van Premonstreit en andere gemeenschappen, die door zijn volgelingen elders gesticht waren, een regel op te stellen. Integendeel, spoedig liet hij de leiding in Premonstreit over aan één van zijn trouwste volgelingen, Hugo van Fosses, en trok er zelf weer op uit om te prediken. Hugo van Fosses en de andere oversten drukten toen hun stempel op de nieuwe orde. Wel hielden zij zoveel mogelijk vast aan de idealen van Norbertus.

Toen Norbertus nog in Prémontré was, ging hij met enkele bekwame predikers naar Antwerpen waar de ketterij van Tanchelm ernstige en ergerlijke verwoestingen had aangericht. Norbertus en zijn metgezellen

Tijdens het bezoek aan Wouw in 1971 brachten de zusters een 'bezoek op locatie' op Vroenhout. Op de foto zijn een aantal prominente Wouwenaren te zien, zoals Piet Maas, Marijn Goorden, Koos van der Wegen, burgemeester Piet Sanders, pastoor J. Stieger, C. Matthijssen sr., Jac. van Wesenbeek en Jan Siebelink. De pater die juist naast de vlag boven alles uitsteekt is Kees van Heyst uit Wouwse Plantage. (Foto collectie gemeente Wouw)

hadden er een wonderbaarlijk succes. De kanunniken van Sint Michiels waren zo dankbaar dat zij in 1124 hun kerk aan Norbertus schonken. Zonder de uitgesproken bedoeling een kloosterorde te stichten, ontstond uit dit kapittel de Sint Michielsabdij. Vanuit deze kannunnikengemeenschap ontstond rond het jaar 1130 de dochterabdij Tongerlo, gebouwd bij de reeds bestaande Mariakerk. De witheren van de abdij van Tongerlo hebben voor onze streek zeer grote verdiensten gehad. De prelaat (= kloosteroverste) van deze abdij wilde de onvruchtbare en grotendeels moerassige gronden droogleggen en de turf afgraven, waartoe hij vaarten liet graven. Daarna moest de grond in cultuur worden gebracht. Te Kalmthout werd een hoeve gebouwd met kapel, woonhuis, stallen en schuren; een klein kloostertje dus. Een pater uit de abdij, de zgn "provisor" (= waarnemend beheerder) had de leiding over de lekebroeders, die op deze ontginningen te werk werden gesteld en over de bewoners van de streek die hun diensten aanboden. Was de grond in cultuur gebracht, dan werden deze "hoeve-conventen" zo spoedig mogelijk opgeheven. Vervolgens werden dan weer andere hoeven gesticht. Was de grond eenmaal vruchtbaar, dan kreeg de bevolking deze landerijen in pacht. Door de jaarlijkse pacht (zgn. "tienden") kwamen grote sommen geld aan de abdij terug als tegemoetkoming in de gemaakte kosten. De abdij vergat ook nooit haar sociale lasten: bij hagelschade bijv. droeg de abdij van Tongerlo soms de helft, soms tweederde bij in de schade.

Vermoedelijk sinds 1130 was in het kerkdorp Nispen een wereldheer pastoor. Werner van Rijsbergen schonk in 1157 Essen en omstreken aan de abdij van Tongerlo. De bisschop van Luik, onder wiens dioceses deze streek viel, droeg toen de zielzorg van de inwoners van dit uitgestrekte kloosterbezit over aan de Witheren van de abdij.

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankencentrale "Wouw" B.V.